

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . . . 300
za inozemstvo . . . 400

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16
Telefon št. 72.

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.

Račun kr. post. ček, urada
št. 11.842.

Pred težko preizkušnjo.

Neugodna poročila o izidu plebiscita na Koroškem.

Ljubljana, 12. oktobra.

Neugodne vesti prihajajo iz Koroške. Računati moramo, da se nam jutri javi poraz Jugoslavije.

Ideja samoodločbe si je za žrtev izbrala Slovence. Kjer gre za pravičen del naroda, tam nam plebiscita ne dajo. Kjer pa gre za uboge, zbegane, v suženstvu s škorpioni bičane, med vojno preganjane, po vojni zopet med dva ognja zanešene rojake, tam se nam je plebiscit usilil.

Ta plebiscit je bil karikatura samoodločbe. Ves svet in tudi naš narod trpi na vojnih posledicah. Nikjer ni pravega zadovoljstva. Vsak misli, da se mu krivica godi. To psihozo zlorablja protidržavna opozicija, da od nje žive. V tej psihozi se ne more govoriti o resni odločitvi. Pijani sin gre tudi proti lastni materi. Tako so tudi vsi komunisti šli proti Jugoslaviji, mence, da s tem najbolj izrazijo nezadovoljstvo z gospodarskim redom. Gesta o militarizmu in monarhiji so v takih časih sposobna zatamniti pogled masam.

Vrhu tega je plebiscitna komisija pogazila mirovno pogodbo: odrekla je našemu delegatu glasovalno pravico, odprla je demarkacijsko linijo, porinila naše oblasti tako nazaj, da je moralo ljudstvo meniti, da so Avstriji že na pohodu, pustila je, da so Nemci metali v ljudstvo podkupovalno blago, pogrešno je razložila člen 50. mirovne pogodbe in še po 1. oktobru je dovolila nasprotniku reklamacije. V zadnjih štirih dneh se je število Nemcev zvišalo za 1000 do 2000, naše pa padlo. Vse to sta vršila Italijan in v velikovski komisiji tudi Anglež. Mi mirno cenimo vse ono, kar je po krivici glasovalo, na najmanj 5000. Občina Pusturica, ki je niti zahtevali nismo, nam je bila v Parizu usiljena in je Avstriji dala 600 glasov večine. V sled Peckove odredbe je mnogo tisoč Nemcev bilo na dan volitve in prej v okrajih cone A in ljudstvu prelilo.

Tega plebiscita torej ne moremo priznati. Korošci v coni A so vsi Slovenci. Na tem plebiscitu nič ne premeni. Avstrija, če bi imela res priti v posest cone A, ne bo srečna z njo. Če bi bili tam na krmilu pravi državnik, bi se danes ne veselili: raje bi razmišljali o potrebi poravnave z Jugoslavijo. Z volilnimi triki dosežen uspeh ne more biti trajna podlaga za državno pripadnost. Tudi Avstrija dobi sedaj iredento! Prijateljstvo med njo in Jugoslavijo je nemogoče, dokler ni koroška stvar poravnana tako, da ne bo govora o zmaganih in o zmagovalcih.

Avstrija se je v tem slučaju borila za Italijo. Laški avtomobili so vozili njene zapeljance. Tudi to bi moralo dati misliti avstrijskim državljanom.

Kar pa se nas tiče, moramo le reči: Neizmerna bol nam polni srce zaradi nepričakanega položaja na Koroškem. Vendar smo bili že v težjih časih, pa nismo podlegli. Kvišku sva, bratje in sestre! Naših bratov na severu ne zapustimo nikdar!

Neizmerna bolečina nam reže srce zaradi novega položaja na Koroškem. Solze teko. Ali nas bo ta udarec iztrežil in ubil ljuto gonjo nezadovoljstva, ki razjede lastno državo, gonjo, ki je precej kriva neuspeha na severu?

Bili smo že v težjih časih, pa nismo podlegli. Kvišku sva, bratje in sestre! Delajmo in žrtvujmo, da ojačimo svojo domovino! Naših koroških bratov ne zapustimo v teh najtežjih njihovih dneh in nikdar pozneje!

Borovlje, 12. oktobra ob 14. uri. (Izvirno). Prve točne vesti iz Borovlj, kjer štejejo obratne komisije glasove, kažejo, da so nemške sleparije in nasilnosti imele uspeh. Pripravi se moramo na službeno ugotovitev razmerja glasov, ki bo za nas neugodna.

Celovec, 12. okt. (Izv.) Skrutinij še ni dovršen, vendar so komisije v Borovljah in Velikovu podvojene, tako da se bo delo moglo dovršiti še preko noči. Jutri zjutraj bodo znani že vsi rezultati. Po raznih zanesljivih virih so pa znani podatki, ki vse skozí dokazujejo, da so bile cenitve domačinov glede izida glasovanja pogrešne. Predvsem moramo ugotoviti, da je bilo število glasovalcev mnogo večje, nego so jih izkazovali imeniki po zaključku reklamacijskega postopanja! V zadnjih štirih dneh pred plebiscitom so namreč prišle nove rešitve na podlagi reklamacij, ki so bile vložene po 1. oktobru! Te rešitve so izbacile več sto naših in sprejele v imenike nad 2000 Nemcev!

Evo nekaj rezultatov:

Borovlje: Jugoslavija 468, Avstrija 1235; Drava: Jugoslavija 141, Avstrija 252; Hodiše: Jugoslavija 274, Avstrija 304; Kotmaras: Jugoslavija 272, Avstrija 449; Ledence: Jugoslavija 327, Avstrija 233; Loče: Jugoslavija 410, Avstrija 228; Logavas: Jugoslavija 344, Avstrija 262; Medgorje: Jugoslavija 106, Avstrija 383; Ribnica: Jugoslavija 116, Avstrija 248; Slovenski Plajberk: Jugoslavija 285, Avstrija 61. To je edina občina, kjer je cenitev domačinov popolnoma odgovarjala, vendar je število volilcev v tej občini v zadnjem hipu zaradi reklamacij padlo od 375 na 352. St. Jakob v Rožu: Jugoslavija 968, Avstrija 716; Skofci: Jugoslavija 286, Avstrija 354; Rožek: Jugoslavija 128, Avstrija 189; Radšče: Jugoslavija 188, Avstrija 181; Vetrinj: Jugoslavija 152, Avstrija 703; Zihpolje: Jugoslavija 142, Avstrija 428; Žrelec: Jugoslavija 80, Avstrija 165. (V borovljskem okraju 100 odstotna udeležba). Grebinj: Jugoslavija 380, Avstrija 1290; Velikovec: Jugoslavija 230, Avstrija 1162. Dodatno: Bistrica v Rožu: Jugoslavija 500, Avstrija 420. Ugotavlja se da imamo v pokrajini na desnem bregu Drave znatno večino!

Avstrijska poročila.

Dunaj, 12. oktobra. (Izv.) Celovski nemškoavstrijski poročevalci javlja: Do sedaj znani izidi potrjujejo pričakovanja zmagajočih koroških stvari z vsaj 60 odstotki. V velikovski politični okraj je dal okoli 70 odstotkov za Avstrijo. V Borovljah šteje še ni končano, gotovo je pa že, da imajo Nemci okrog 66 odstotkov. V Pliberku so dobili Nemci 50 do 55 odstotkov, računali pa so z mnogo nižjim uspehom. Najneugodnejši je izid v Rožu, kjer so dosegli menda pod 50 odstotkov.

Plebiscit je potrjen.

Celovec, 12. oktobra. (Izvirno). Po vsej Koroški vlada mrzlična napetost. Našemu narodu se trgajo živci v nestrpnem pričakovanju. Nemški teror, ki postaja takorekoč od ure do ure silnejši in brezobzirnejši je sedaj pokazal svoje pravo lice: Nemec se zopet čuti gospodarja nad slovensko rajo. Našemu ljudstvu je položaj nerazumljiv. Tako globoko je prepričano, da je neugoden izid plebiscita nemogoč, da ne verjame vedno resnejšim in točnejšim vestem, ki prihajajo od skrutinija. Ljudstvo se zaveda, da je bilo ogoljufano! Na dan prihajajo vedno gorostasnejše glasovalne sleparije Nemcev izvršene s pomočjo Italija-

nov. Samo v velikovškem okraju so nam na protizakonit način sfalsificirali rezultat s pomočjo reklamacij, ki so bile vložene po 1. oktobru in so poznažile nemške vrste kar za hateljone! Odgovor prihajajo tudi vesti o sleparijah pri samem glasovanju. Rezultat, ki ga bo plebiscitna komisija imela pred seboj, je falsificiran. Tekega plebiscita nikdar ne priznamo. Vrhovni svet v Parizu je na osnovi mirovne pogodbe poklican da naj odloči o pripadnosti plebiscitnega ozemlja na temelju ugotovitve plebiscitne komisije. Vrhovni svet ne bo mogel izreči sodbe na podlagi te ugotovitve.

Velikovec, 12. oktobra. Plebiscit na Koroškem se je vršil v znamenju velikanskih sleparij od strani Nemcev, ki so jih ščitili Italijani in nemške goljufije omogočali. Glasovali so tudi nemški mrtveci, take n. pr. v Železni kapli Kristina Kalijan, umrla 29. septembra 1920, nadalje Julijana Balterci, umrla 8. oktobra, pokopana pred glasovanjem, glasovala pa je isti dan popoldne. Takih slučajev je več. Italijanski delegati pri distriktnih svetih so nakradno, ko je bil reklamacijski rok že končan, sprejeli na stotine in stotine reklamacij iz posameznih občin, ki niso bile upravičene in niso imele od občinskih glasovalnih komisij votuma ter so jih za Nemce ugodno rešili. Iz 12 občin v okrajnem glavarstvu velikovškem je po dosedanjih podatkih, ki pa še niso popolni, končno bilo odbitih upravičenih slovenskih reklamacij 250 in neupravičenih nemških sprejetih 497. Ostali podatki se še nabirajo, bodisi iz teh 12 občin, bodisi iz drugih občin odkoder še nismo prejeli podatkov. Sodi se, da je bilo najmanj okrog 3000 glasov na tak slepanski način za Nemce pridobljenih.

Nemške nasilnosti.

Velikovec, 11. okt. Sinoči so se velikovski Nemci zbrali pred hišo gospoda Pogačnika, starega in obče spoštovanega meščana. Razgrajali so, grozili Pogačniku in vpili: „Heraus mit dem SHS Hund! Zwei Tage hat er noch Zeit zu leben!“ (Ven s SHS-psom! Dva dni ima še čas živeti!)

Velikovec, 11. okt. Gostilničar Kandutsch se je danes na Glavnem trgu usajal nad francoskim nadzornikom orožništva in ga psoval: „Ist das Pariser Justiz!“ (To je pariška justica!) Nadzorniku je bilo že preveč razgrajanja Volkswehrovcev. Hotel je napraviti red. Neka ženska, zagrizena Nemka, je polila francoskega vojaka iz okna z vodo. Opaža se, da postajajo Nemci čim dalje bolj jezni na Francoze zaradi njihovega objektivnega postopanja. Francoski častnik je našim varnostnim stražam prepovedal prepevanje na glavnem trgu iz oziroma na mir in red. Ko se je pripeljal na glavni trg italijanski častnik z avtomobilom, so ga Nemci sprejeli s huronskim vpitjem: „Evviva Italia!“

Sinečavas, 11. oktobra. Včeraj so tukaj naše varnostne straže pregledovale avtomobile Volkswehrovcev in jim odvzele veliko zalogo orožja in municije.

Velikovec, 12. oktobra. V grebinskem predmestju je zagrizen Nemec po imenu Müller v svoji lastni hiši z revolverjem vdrl v sobo slovenskega domačina Dobrile ter pretil njegovi soprogi, da jo bo ustrelil. Pri soprogi Dobrile se je nahajal tudi njen dojenček. Posrečilo se ji je v zadnjem trenutku ubežati, preden je Müller izprožil revolver. Takih slučajev je pričakovati dan na dan. Orožništvo ni dovolj močno, da bi moglo ščititi slovenske domove in življenje posameznih Slovencev.

Velikovec, 12. oktobra. V pasu A je ostalo v okolišju okrajnega glavarstva Velikovec okoli 400 nemških „Volkswehrovcev“, ki se zbirajo, bodisi po raznih nemškutarskih vaseh pri Velikovu, bodisi po gozdih v Podjuni, streljajo ponoči in vznemirjajo slovensko prebivalstvo. Slovenske občine pro-

sijo pomoči.

Velikovec, 12. oktobra. Nocoj je v Velikovu prišlo skoro do hudega spopada med našo maloštevilno varnostno stražo in Nemci, ki so prepevali „Die Wacht am Rein“, psovali naše ljudi in razstrgavali našo državno zastavo. Orožništvo je spopad komaj preprečilo. Le hladnokrvnosti nekaterih naših ljudi se je zahvaliti, da ni prišlo do hudega krvoprelitja. Iz Pliberka se nam poroča, da so tam „Volkswehrovci“ zažgali sinoči dvoje gospodarskih poslopij slovenskih gospodarjev.

Kazaze, 11. oktobra. Naše varnostne straže so ujele osem Volkswehrovcev, jih razorožile in zaprle. Celovec, 11. oktobra. Volkswehrovci in delavci, ki so jih poslali v cono A, so dobili za to novo obleko. Ker so dobili obleko, so zahtevali še nove čevlje. Obljubili so jim, da jim jih dajo po plebiscitu.

Borovlje, 12. oktobra. Včerajšnji dan je bil ponekod precej buren. Včeraj popoldne je okrog 200 Volkswehrovcev vdrl v Vevbro pri Velikovu. Obkolili so župnišče, kjer so naši fantje stražili župnika. Stražniki in naši fantje so zajeli vso tolpo in jo odvedli proti Celovcu. Sinoči nekaj pred 20. je skupina Volkswehrovcev, okoli 15 oseb, v Hodišah na cesti napadla brata učitelja Bitenca. Streljali so nanj s samokresi in ga ranili na glavi ter pobeignili. Naši orožniki, ki so medtem dobili ojačenje okoli 60 mož, zasledujejo napadalce.

Konferenca v Beogradu.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Pri ministrskem predsedniku Vesniću so se danes opetovano vršile konference o položaju na Koroškem. Poročila, ki so dospela, kažejo, da so naši rojaki v plebiscitnem ozemlju izročeni najkru-tejšim nasilstvom sistematično postopajočih nemških tolpe. Pred vladno stopa z vso resnobo prvašanja energične zaštite našega življa. Jugoslavija ne sme zapustiti svojih sinov, da jih sedaj preganja sovražnik zaradi njihove zvestobe napram narodu in domovini. Minister Korošec se je delj časa mudil pri Vesniću ter je razgovarjal z njim v svojem imenu in tudi poblaščen od ministra Kukovca, ki je moral v nujnih rodbinskih zadevah odpotovati. Zvečer je interveniral v imenu demokratskih poslancev podpredsednik Ribnikar. Vlada je tudi že prejela poročilo delegata Jovanovića. Upati je, da bo ukrenila potrebne varnostne odredbe v kar najkrajšem času.

Beograd, 12. oktobra. (Izv.) Ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve sta prejela od Jugoslovanske demokratske stranke sledečo brzojavko: „Nemški teror na Koroškem ogroža življenje in imetje naših rojakov. Od včeraj se v plebiscitni coni vršijo poboji in požigi. Naše ljudstvo je obupano in brez zaštite izročeno tujemu nasilstvu in sovražnikovi maščevalnosti. Rotimo vas, da nemudoma izposlušate, da naša vojska zaščiti naš življ.“

Beograd, 12. oktobra. (Izvirno). Danes so se sestali pri ministrskem predsedniku Vesniću ministri Trumbić, Drašković in Korošec ter so razpravljali o položaju. Zvečer je podpredsednik Ribnikar ponovno obiskal g. Vesnića ter ga informiral o zahtevi demokratskih poslancev, da vlada nemudoma ukrene potrebne korake v zaščito koroškega ljudstva.

Politični položaj.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Vsa pozornost političnih krogov je obrnjena na važne dogodke, ki so v zvezi s koroškimi in jadranskimi vprašanjem. Pod vtisom teh zadev so utihnile vesti o pripravljajoči se krizi vlade. Danes je bil med radikali in demokrati tudi dosežen sporazum glede okružnih načelnikov v Srbiji.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Narodno predstavništvo je danes po kratki verifikacijski debati izvolilo posebno anketo za preiskavo dogodkov na Hrvaškem.

Koroška v nevarnosti.

Kakor se čuje, bo rezultat ljudskega glasovanja na Koroškem nepovolen. To je mogoče samo zato, ker so se vršile velike sleparije od nemške in italijanske strani.

Ali takega izida glasovanja ne priznamo.

Danes popoldne ob 2. uri bo pred Mestnim domom

protestni shod,

na katerega pozivljemo vse Jugoslovane.

Trgovine, gostilne in kavarne naj bodo danes zaprle.

Slovenski dobrovoljci in manifestanti.

Italija zahteva blejski kot!

Zagreb, 12. oktobra. „Hrvat“ poroča iz Beograda, da je ministrski odbor za zunanje stvari na včerajšnji seji rešil vsa vprašanja, ki se v zvezi z direktnimi pogajanjmi z Italijo. Navodila, dana našim delegatom niso definitivna, ker bodo naši delegati v neprestani zvezi s svojo vlado. Sodijo, da bo zaradi Dalmacije lahko došlo do sporazuma, toda glede vprašanja Reke in Albanije bi moglo priti do iznenadenja. Istotako bi moglo priti do nasprotja zaradi mej v Sloveniji, ker bodo Italija, kakor tudi naši delegati zahtevali žimboj strategične meje. V tem pogledu bi zahtevali Italijani take strategične meje, ki bi popolnoma zavarovale Trst in železniške proge, ki ga veže z Avstrijo. Zaraditega bodo prišli Italijani z novimi nesprejemljivimi zahtevami, da bi ta progla bila izključno v nemških in italijanskih rokah.

Beograd, 12. oktobra. Sinoči je bil minister za zunanje zadeve dr. Trumbić na dvoru sprejet od regenta, kateremu je poročal o dosedanjih dogovorih glede jadranskega vprašanja. Kakor se čuje, italijanska vlada ni sprejela predlogov naše vlade, naj bi se pogajanja vršila v Švici, zaradi tega se bodo vodila na Beškem.

Preliminarni mir med Rusijo in Poljsko podpisan.

Varšava, 12. oktobra. (Izv.) Poljski zunanji minister grof Sapieha je sprejel danes brzojavko iz Rige, po kateri se je včeraj pozno zvečer podpisala premirje in preliminarni mir med Poljaki in Rusi. Rusko-poljska fronta tvori z majhnimi premembami demarkacijsko črto. Od te črte se umaknejo Rusi in Poljaki po 15 verst. 30 verst široki nas med obema armadama je nevtralna cona. 144 ur po podpisu se morajo sovražnosti povsod ustaviti.

Varšava, 12. oktobra. (Izv.) Na vseli železniških križiščih Poljske je izbruhnila stavka železniških nastavlencev in tudi strojevodij. Izgleda, da se bodo pridružili tudi uradniki. Osobje zahteva zvišanje mezd. Ves promet vlakov je ustavljen. Stavkajoči so dopustili samo nekaj bolniških vlakov za armado.

Mobilizacije na Ruškem.

Pariz, 11. oktobra. Iz Moskve se poroča: Svet ljudskih komisarjev za delo in narodno brambo je izdal dekret, po katerem se mobilizirajo vsi državljani sovjetske Rusije, ki spadajo v letnike 1886, 1887 in 1888.

Razna poročila.

Brno, 12. oktobra. (Izv.) Nocoj je prišlo v Brno do velikanskih protinemških demonstracij. Čehi, od Nemcev že opetovano izzvanji, so naskočili gledališča, kjer so bile nemške predstave, napodili udeležence domov in potem demonstrirali po mestu, razbili firmam dvojezične napise in na nemških hišah uckaj okna.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Pogajanja naše vlade z južno železnico za mesečno pavšalno odškodnino za slučaj, da bi država prevzela upravo prog južne železnice na našem ozemlju, so se sedaj definitivno razbila.

Jugosloveni! Danes 'ob 14. vsi na koroški shod v Mestnem domu!

Nekakom te neosvobodjene domovine.

Z ozirom na volitve v konstituantno, vam, rojaki, ki ste našli zavetje v svobodni domovini in ki vam bo v njej izvrševati volilno pravico, priporočamo sledenje na podlagi smernice Jadranskega zbora in soglasnega mnenja delegatov iz zasedenega ozemlja.

Volilni zakon za konstituantno vam daje volilno pravico enako kakor državljanom, dasi po večini piše še pridobiti državljanstva. Enake pravice nalagajo enake dolžnosti. V udanosti in ljubezni do narodne države ne zaostajate za nikomur. Udeležite se torej volilnega boja, izvršite svojo volilno pravico s to zavestjo, da gre za pravičnejši volilni akt v prvi vrsti za blagor naše celotne skupne in edinstvene domovine.

Obešen se pa zavedajte dolžnosti proti nesrečni domovini, enako kakor dolžnosti proti vsej državi. Med temi dolžnostmi ni nasprotja, ker državi sathi bodo prikrašene razvojne možnosti in ogroženi mirni in blagostojni obstoj, dokler bo okrnjeno njeno prirodno ozemlje. Kot zvesti sinovi neosvobodjene domovine delajte torej za nje osvobodjenje tudi pri volitvah in zahtevajte zato, da naj se stranke, ki jim pripadate ali ki se polegajo za vaš glas, ozirajo na ta vaš vrhovni politični cilj.

Ko bi se našla stranka, ki ne bi priznavala pravic našega naroda do popolnega zedinjenja in bi zaniževala dolžnost našega naroda, da podpira v tem stremljenju vsak svoj neosvobodjeni del, odklonite takšno stranko kot protinarodno in protidržavno. Sicer pa, če se drugače iz samostojnega političnega uverjenja ne morete odločiti za nobeno stranko, dajte prednost tisti, ki od nje, z ozirom na njen program in na primerno sestavo njene kandidatne liste, vsak za se po svojem spoznanju in prepričanju, pričakuje največ koristi za stvar neosvobodjene domovine.

Naj pokažejo že volitve, kakor potem toliko bolj delovanje ustavodajnega zbora, da smo vsi pripravljeni in sposobni za slovo in edinstvo, prek vseh strankarskih razlik, v skupnih narodnih stvarih, predvsem v boju za popolno osvobodjenje in zedinjenje našega naroda.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1920.
NARODNI SVET ZA NEOSVOBODJENO DOMOVINO V LJUBLJANI.

Dr. Gustav Gregorin s. r.
predsednik.
Dr. Stanko Forcarar s. r.
tajnik.

Statistika Jadranskega zbora k političnim strankam in volitvam.

Jadranski zbor je že ob svojem prvem početku delovanja zastopal točno, absolutno nestransko stališče, kar je skušal uveljaviti tudi se tem, da je volil v odbor osebe, ki so se kolikor mogoče malo strankarsko-politično ekspozirale. Tudi je že na prvem kongresu sprejel golove načelne točke v svoj program, ki določujejo smer njegovega delovanja.

Vzrok njegove ustanovitve, glavni in

takorekoč edini cilj vsega njegovega delovanja in udejstvovanja je, osvobodjenje vsega etnografsko našega ozemlja, osvobodjenje in popolno ujedinjenje danes še neosvobodjenega dela našega naroda, ter podpora vsakega filitovega dela, kakor tudi njegove celote v njegovem boju za svoj obstanek in ujedinjenje.

Jadranski zbor je zastopstvo in politično vodstvo vsega našega naroda, ki je še neosvobodjen, in kot tak se ne more spuščati v strankarsko-politične notranje boje svobodnega dela naroda, razen v toliko, da skuša vplivati na ta boj blazilno in uveljaviti v tem boju kot nedotakljivo, nesporno, in zato iz strankarskih bojev izločeno temeljno točko vseh političnih programov vseh strank in struj odločno stališče v vprašanju našega popolnega narodnega ujedinjenja.

Zato je na seji poslovnega odbora dne 1. t. m. v Zagrebu enoglasno sprejel glede bližajoče se politične borbe sledeče zaključke, kateri se priobčijo vsem narodnim strankam poleg posebnega poziva sledeče vsebine:

1.) Da v svojih volilnih programih in vseh proglaših navedemo in svečano povdarjamo svoje zahteve v Jadranskem vprašanju, da pozovejo tudi vse svoje kandidate in agitatorje, da ves čas volilnega boja v tem smislu postopajo, da nobena stranka ne izrablja jadranskega vprašanja v demagoške svrhe proti drugim strankam, da vse stranke postavijo na primerna mesta svojih kandidatnih list ugledne in zaslužne črbe iz okupiranih krajev.

2.) Da v vseh okrajih, kateri neposredno mejijo na okupirano ozemlje, ublažijo način strankarske borbe in vsaj v nekaterih iščejo sporazuma v svrhu postavitve enotne, sporazumne liste in s tem povzdigajo zaupanje in moralo našega naroda v sosednjem okupiranem ozemlju ter manifestirajo proti Italijanom našo pripravljenost in sposobnost, za edinstvo in složnost preko vseh strankarskih interesov v obnih nacionalnih vprašanjih.

3.) Da pozove vse begunce in pripadnike okupiranih krajev, kateri žive v svobodni domovini, da se udeležijo volilnega boja za konstituantno vsak v svoji stranki ali skupini vedno na tak način, da čim najboljše in predvsem koristijo naši jadranski stvari.

Plenum izvršilnega odbora z obžalovanjem ugotavlja, da izvestne skupine in stranke, naše kakor italijanske, katere prezentirajo eksplozivne socialne razrede, dajejo jadranskemu vprašanju samo nacionalistično značenje in značenje boja vseh meščanskih imperializmov, med tem, ka je nastalo v resnici iz boja socialno potlačeni in gospodarskih izsavanjih razredov jugoslovenske krvi in jezika za enakopravnost, svobodo samoodločbe in gospodarskega razvoja ter je rezultat njihovega odpora proti aneksiionizmu, s katerim skušajo italijanske meščanske skupine na vzhodnem in severnem Jadranu rešiti in učvrstiti svoj parasitski položaj.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1920.

Seja izvrševalnega odbora JOS

se vrši v četrtak, dne 21. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v Sejni dvorani na magistratu.

Dnevni red:

1.) Poročilo o zunanjem in notranjem političnem položaju.

2.) Poročilo glavnega volilnega odbora.

3.) Razgovor.

Radi važnosti poročil in razgovora

prošimo za točno udeležbo.

Za načelstvo:

Prof. A. Jug,
t. tajnik.

Dr. VI. Ravnihar,
t. predsednik.

Politične beležke.

+ Razkol v socialno-demokratski stranki v Mariboru. Dopisnik nam javlja: V Mariboru je prišlo do razkola v socialno-demokratski stranki. Pri reklamaciji je mnogo socialno-demokratskih volilcev izjavilo, da so Slovenci, da si potom te izjave pridobijo volilno pravico. Nekaj najzagrizenejših Nemcev se pa po prigovarjanju voditelja Nachtigalla ni hotelo vpisati za Slovence, temveč so se vpisali kot „Jugoslovenski državljani“. Vseled tega jih je oficijelna socialno-demokratska stranka izključila. Ti socialni demokrati so sedaj ustanovili svojo posebno stranko, ki se nazivlja „Ujedinjena socialistična stranka“. Tako je Maribor poleg socialno-demokratske stranke dobil še novo stranko ujedinjenih socialistov. Pristaši te nove stranke so sami najhujši nemški nacionalci.

+ Invalidi in volitve. Na večeršnji skupščini invalidov so sklenili, da se vsaki stranki, ki bo izdala volilno listo, stavi pogoj, da bodo na listo postavili tudi po enega invalida kot kandidata.

+ Radičevci in seljačka stranka na Hrvaškem. Zagrebške sodne oblasti imajo v rokah sledeče zanimivo pismo, katero je skušal izhitopiti v zaporu se nahajajoči pristaš Radičeve seljačke stranke Simo Lončarič iz Dugega sela, in iz katerega je razvidno, da so bili voditelji seljačke stranke v ozki zvezi z zadnjimi nemiri na Hrvaškem. Pismo, naslovljeno na podpredsednika Radičeve stranke dr. Mačka se glasi: „Vodstvo seljačke stranke naj za vsako ceno opozori Srđovića, da mora za slučaj, da pride do glavne razprave, preklcati vse svoje izpovedbe, ki jih je podal v prisikavi o sklepih glavnega odbora stranke glede izbruha revolucije na Hrvaškem. On ne bo upropastil samo samega sebe, ampak celo vodstvo stranke, posebno podpredsednika. Istotako naj preklči vse izpovedi, ki jih je podal o meni Lončariču in Miki Prodanu. Mi zvezje z Srđovićem in s stranko ne bomo priznali. Najbolje bi bilo, da bi Srđović simuliral blaznost. To pismo naj se izroči dr. Mačku, a nikakor ne gospej Radičevi, ker bi jo prevec užalostilo. Radi Srđovičeve izjave pride mogoče tudi Predavec pod ključ. Iz zapora 19. septembra 1920., Simen Lončarič.“ To pismo je nepobiten dokaz, da je glavni odbor Radičeve stranke že davno pred popisovanjem živine razpravljal o revoluciji, ki naj bi se uprizorila na Hrvaškem. Lončaričevo pismo je znano ne samo pristašema hrvatske zajednice, ampak tudi njihovim eksponentom na vladi, posebno banu dr. Laginji. Kljub temu sta dr. Maček in Predavec še vedno na svobodi, dr. Basariček, ministerjalni uradnik, pa še sedaj agitira po Hrvatskem za revolucijo. Vlada noče ničesar ukreniti, ker hoče pomagati hrvatski zajednici, da bi se s po-

močjo seljačke stranke rešila popolnega propada.

+ Odprto pismo grofu Sforzi pred njegovim odhodom na jadransko konferenco priobčuje Sonninov organ Giornale d'Italia. V pismu pravi list, da je jadransko vprašanje odprto od momenta premirja, a da noben italijanski minister zunanjih zadev ni imel tako ugodnega stališča kakor ga ima danes Sforza. „Clemenceau, ta stari skeptik in opozicionist, je v Indiji, Lloyd George je pokazal že parkrat svoj desinterese, Wilson se poslavlja iz bele hiše, torej situacija je za nas jako ugodna! Ali kakor so ugodni naši izgledi v zunanjem pogledu, tako je nevarno z ozirom na položaj v Italiji sami. Državnik, ki bi s svojo popustljivostjo ali omahljivostjo spravil v nevarnost življenjske zahteve in interese Italije, zagrešil bi največji zločin nad Italijo, on bi vrgel iskro v sod smodnika. Zato ne sme biti govora o nobenem popuščanju, ker bi to bilo dokaz naše notranje slabosti, ki bi jo znali izkoristiti ne samo naši sovražniki na naših mejah, nego tudi neprijatelji v naši državi bi porabil priliko, ker v popuščanju naših državljanov bi videl in spoznal negotovost in naše nezaupanje v lastno moč. Sforza je prevzel na sebe velikansko odgovornost, naj torej v trenutku, ko se rešuje jadransko vprašanje, vedno misli, da se rešuje tudi bodočnost Italije.“

+ Boljševiki in Wrangel. Kakor se v Varšavi govori, je osrednji izvrševalni odbor sovjetski sklenil, ponuditi Wranglu mir in odpisati delegacijo v stan generala Wrangla. General Mahrov, posebni odposlanec generala Wrangla, je sklenil, da zapusti Varšavo v soboto vsled svojih neuspehov.

+ Poljska proti mali ententi? Nemški listi poročajo iz Varšave: Dejstvo, da rumunski zunanji minister Take Jonescu ni prispel v Varšavo je razlagati le na ta način, da je poljsko javno mnenje, kakor tudi vlada, odločno proti poizkusom, da bi se Poljska pridružila mali ententi.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 12. oktobra.

Občinski svet je rešil nekatere prošnje za sprejem v občinsko zvezo ter je spopolnil nekatere odseke. V upravni svet Mestne hranilnice sta bila izvoljena občinski svetnik Škof in Petrič. Skleno se, sodnijsko prisiliti A. Reicha, da sezida betonski kanal na Poljanskem nasipu.

Po predlogu finančnega odseka prevzame mesto stroške polične električne razsvetljave. Stroški 10.000 K letno. Sprejmejo se predlogi o uveljbi mestnega davka na vozila in hotelske postelje. Davek za vozila bo znašal za enovprezna 500 K, za dvovprezna pa 800 kron letno za avtomobile do 30 HP 2000 K nad 30HP 3000 K, za tovorne avtomobile se plača letno za 3 tone 2000 K, nad 3 tone 3000 K. Za prenočišča se prejme 25 % davek, od katerega se 10 % odstopi gostilniški za drugi za ustanovitev gostilničarske šole.

Sprejmo se v principu načrt in pravila bolnišice blagajne magistratnih uslužbencev, kakor so jih predložili uslužbenci.

Prevozniku Turku se dovoli za vožnje v mestni plinarni zvišanje voznine

za vagon premoga na 160 do 260 K; za prevoz žilindre od 15 do 18 K na kubni meter.

Električni cestni železnici se dovoli povišanje tarife od 1.20 na 1.60 K s tem, da se da 50 % povišanja za plače uslužbencev.

Sprejme se na znanje proračun užitninskega zakupa za leto 1920/21, ki znaša 1.260.852 kron. — Poviša se teltarinja za 100 % a istotako se primereno poviša kavcija za klavno živino.

Občinski svetnik Jeglič intervirira, da se v bodoče sestavijo volilni imeniki pravilneje. Podžupan pojasni, da so se zgodile napake, ki niso tako velike, ker je bilo le 750 reklamacij. Napaka je napravilo policijsko ravnanjstvo. Živahna debata se je vnela o resoluciji, da se opusti mestna pečarka. Resolucija je bila odklonjena.

Sokolski vestnik.

sv. Sokolski koledar. Jugoslovenski Sokolski Savez izda v mesecu decembru Sokolski koledar za leto 1921. Opozarjamo vse brate že sedaj na ta koledar, da si ga naroče. Naročila sprejema pisarna Sokolskega Saveza, Ljubljana, Narodni dom. Cena se pravčasno javi.

sv. Nov sokolski znak in enotno sokolsko legitimacijo za vse jugoslovenske Sokolstvo izda Savez z novim letom. Bratska društva opozarjamo na to, da si ne naroče novih posebnih legitimacij. V smislu sklepa skupščine Saveza je legitimacija obvezna za vse člane.

Iz uradnih listov.

: Imenovanja v zdravstveni službi. Minister za narodno zdravje je imenoval: dr. Miroslava Škofa za okrožnega zdravnika v Rajhenburgu, dr. Karla Hollego za okrožnega zdravnika v Kranjski gori, dr. Albina Češarka za okrožnega zdravnika v Novem mestu in dr. Vladimira Šobajiča za provizornega okrožnega zdravnika v Metliki.

: V področju gozdarskega oddelka deželne vlade za Slovenijo so imenovani: računski revident Anton Kafol za računskega svetnika, za gozdarske asistente pa gozdarski inženjerski praktiki Bernard Harman, inženjer Alojzij Rus in inženjer Franjo Miklavčič, za začasnega gozdarskega asistenta gozdarski inženjerski praktikan Henrik Rejc.

: V ljubljanski tobačni tovarni so imenovani: oficijali Janko Babnik, Franjo Golob in Franjo Aleš za kontrolorje; asistenta Pavle Grčar in Cvetko Jeličič za oficijala; praktiki Bernard Lojk, Fric Prajnfalk, Pavle Lintner in Viktor Logar za asistente; poslovodje Josip Lojk, Henrik Zalesijak in Jakob Smole za manipulacijske oficijale ad personam. Zdravnik tobačne tovarne doktor Peter Košenina je pomaknjen v 7. činovni razred.

: Imenovanja v sodni službi. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo pravne praktikanke dr. Viktorja Vovka, Frana Orožna, Josipa Baričevića in Ernesta Rozina, vse v Ljubljani, za avskulante.

: V državno službo je sprejel Fran baron Lazarini, bivši deželni vladni tajnik, pri deželni vladi za Slovenijo v službeni lastnosti, ki jo je imel leta 1913. Dodeljen je poverjenstvu za notranje zadeve.

Žrtvovalec naših narodnih krajev. Pred vsem je treba spletna premenjanja razprav: v resnici ni naša knjiga — z ozirom na druge cene — najdražja. Mani zabav in veselje — pa več knjig in kulture — to bi bilo, ki bi omogočilo nadaljnjo izdajanje slovenskih knjig. Slovenska knjiga je danes živa potreba. Knjižnica je najraj prazna. Rastemo politično, treba je, da rastemo tudi kulturno. Edino narodna kultura nam bo dala ugled pred svetom. Edino ona bo dala narodu novih sil za napredek. Zato naša dolžnost, rešiti slovensko knjigo in ona ki jo ustvarjajo.

— „Zrnje“. Namesto „Gledališkega lista“ je začel v Mariboru izhajati „mariborski kulturni vestnik“ pod naslovom „Zrnje“. Izdaja ga uprava „Slovenskega narodnega gledališča“, ureja ga prof. Strmšek. 1. številka prinaša primeren pozdrav v verzih, sliko in kratak življenjepis upravnika Ljilke Nučiča, Skrbinskih članek: Cankar na slovenskih odrih, Mecerjev nopia, jubilej hrvatske opere in Nučičev članek o Heblu. List hoče postati splošen kulturni vestnik za severne kraje.

— „Kritika“. Izašao je 1. broj novog književno-umjetničkog časopisa pod gorajim naslovom sa vrlo bogatim sadržajem. Uredništvo i uprava nalazi se u Zagrebu, Ilica br. 17. Početni broj 4 krune.

Prosveta.

Kriza na našem književnem trgu.

Treba je resno izpregovoriti o vprašanju, ki se globoko dotika naše narodne kulture in s tem našega narodnega napredka. O krizi na našem književnem trgu se je pisalo že pred letom, a takrat smo mislili, da se bodo razmere zboljšale, da bo draginja padla, da se bo tisk pocenil in da bomo premagali krizo kakor smo morali premagati što drugih kriz. Toda druge krize so se bolj tikale našega vsakdanjega, recimo trebušnega življenja, zato je bilo zanje več zanimanja nego za krizo v naši književnosti. Na tem polju smo čutili samo, da so knjige dražje in to vprašanje smo na kratko rešili tako, da jih nismo več kupovali, kajti po našem mnenju knjiga ni nujno potrebna za življenje — glavna stvar je kruh. Pri tem nismo niti vprašali, kaj se bo zgodilo, če prepustimo slovensko knjigo njeni usodi. Mislili smo, da so knjige samo zato dražje, ker se je vse podražilo in da so založniki in knjigarnarji storili to samo zato, da dobe več dobička. Nismo pa pomislili, da se je tiskarsko delo tako podražilo in da je papir danes tako drag, da knjig za cenejši denar sploh ni mogoče izdajati. Sicer, ko bi bili računali na „vinsko valuto“, bi bili pošli do prepričanja, da knjige vlc-

vsemu še niso tako drage, kajti za 20 kron se dobi še vedno lepo knjiga in to je danes en liter slabega vina, ki je stal pred vojno 80 vinarjev, in takrat za ta denar tudi ni bilo posebno lepe knjige. Ako stane torej sedaj knjiga 40 kron, strmino nad to ceno in ne mislimo na to, da je to dva litra vina in da je to bilo pred vojno 1.60 K. — Seveda vino je potrebno, knjiga pa je nepotrebna in tako židobni, se le deloma zaveda svoje dolžnosti. Kmet kupuje malo knjig — a za visoke denarje sploh ne. Tako čaka nova slovenska knjiga na kupovalce in teh ni.

Obtem s knjigo in revijo pa je združeno pisateljsko vprašanje. Imamo nekaj ljudi, ki so se posvetili svojemu poklicu, kakor jim je bilo usojeno. Kaj bo s temi. Založniki znanujejo z ramami. Oni imajo rokopisov toliko, da z njimi ne morejo na dan, ker je tisk predrag in knjiga ne gre v denar. Pisatelji ponujajo nova dela — a kdo naj kupi. In če dobi za delo 5000 kron — to je za dva meseca življenja. Tako postaja kriza vedno resnejša. mlamo ljudi, ki so svoje življenje posvetili delu za slovensko knjigo — danes umirajo od glada. V Srbiji so poskrbeli za pisatelje s sinekuralami in uradi, da se jim ni treba boriti za življenje, pri nas se ni storilo ničesar. Zgodilo se je, da je vrgla nasprotna stranka pisatelja v dveh dneh na ulico, ker ni bil njen pristaš. Niti

bi plačali knjige po višji ceni. Toda na to se ne smemo zanašati. Slovensko knjigo moramo rešiti sami. Ako jo pustimo, da propade, bo padla z njo ona kulturna sila, ki je podlaga vsakega napredka. Razmere v naši družbi so se izpremenile. Slovenski interesent, ki je bil glavni odjemalec slovenske knjige, je postal kruhoborec. Delavec se bori za svoj lasten tisk. Trгоvec in veržnik, ki je v tej dobi največ pridobil, se le deloma zaveda svoje dolžnosti. Kmet kupuje malo knjig — a za visoke denarje sploh ne. Tako čaka nova slovenska knjiga na kupovalce in teh ni.

Obtem s knjigo in revijo pa je združeno pisateljsko vprašanje. Imamo nekaj ljudi, ki so se posvetili svojemu poklicu, kakor jim je bilo usojeno. Kaj bo s temi. Založniki znanujejo z ramami. Oni imajo rokopisov toliko, da z njimi ne morejo na dan, ker je tisk predrag in knjiga ne gre v denar. Pisatelji ponujajo nova dela — a kdo naj kupi. In če dobi za delo 5000 kron — to je za dva meseca življenja. Tako postaja kriza vedno resnejša. mlamo ljudi, ki so svoje življenje posvetili delu za slovensko knjigo — danes umirajo od glada. V Srbiji so poskrbeli za pisatelje s sinekuralami in uradi, da se jim ni treba boriti za življenje, pri nas se ni storilo ničesar. Zgodilo se je, da je vrgla nasprotna stranka pisatelja v dveh dneh na ulico, ker ni bil njen pristaš. Niti

s hlapcem ne sme danes nihče tako postopati — s slovenskim pisateljem sme slovenska stranka. Imamo ljudi, ki so bolni in oslajeni. Lansko leto je vlada našla nekaj fond, da ga je razdelila. Neki pisatelj, ki je bolan, je dobival 100 K mesečno, skupna vsota je znašala 10.000 K. Dobil je sedemkrat. Te dni je prišel — in ni dobil več. Denar se je porabil. Zvedelo se je potem, da so prejimali iz tega fonda za bolne pisatelje; tudi neki gospod, ki je v 6. plačilnem razredu in dva kanonika. To kaže vse naše razmere.

Računajmo še sledeče: recimo pisatelj proda delo, ki se tiska v 5000 izvodih za 5000 K. Dobi torej od izvoda 1 krono. Izvod stane n. pr. 20 K. Knjigar dobi od tega izvoda 45 %, torej skoraj 9 kron. To je usoda slovenskega pisatelja. Neki šolnik pa je zahteval za ponatis svoje, že tiskane šolske knjige, od izvoda po 16 kron (beri šestnajst kron) in ker mu tiskarna ni hotela ugoditi, mu ni bilo nič na tem, ali imajo otroci šolske knjige ali ne. In to je visok šolnik. Seveda šolska knjiga je potrebna — otroci jo morajo imeti, naj stane kar hoče, Brez drugih pa se prestance...

Pojasnili smo nekoliko vprašanje slovenske knjige — da vidimo, kako plovemo. Vemo, da so imela razna založništva prav lepe načrte, pa so ustavila delo, ker niso mogla naprej. Krizo moremo premagati le s skrajno no-

*** Demonstracije.** Kakor blisk se je raznesla po Ljubljani vest našega lista, da bo službeno štetje glasov na Koroskem dalo najbrže neugoden rezultat za nas. Dobrovolji, dijaki in druga mladina se je zbrala in v svojem razumljivem ogorčenju vdrila v gledališča in zahtevala, da se predstave takoj prekinijo, ker ne gre, da bi se v Ljubljani igralo v gledališčih v momentu, ko nam hočejo iztrgati iz živca telesa toliko tisoč Slovencev. Predstave so bile prekinjene, mladina je pa šla potem v kavarne in gostilne in zahtevala, da se takoj zaprejo. Burni prizori so se odigrali zlasti pred kavarno "Zvezdo", kjer je godba igrala vse seke korčnice! Kmalu so bili vsi javni lokali zaprti. Mnogo gostov se je pridružilo demonstrantom, ki so s klici ogorčenja proti nemškimi sleparijam in zvestobe napram koroskim bratom korakali v gostih masah po ulicah. Vedno in vedno se je ponavljal klic: Koroske ne damo! Bratov ne zapustimo! V poznih urah je nastal zopet mir.

*** Minister Kukovec** je danes v torek prispel v Celje.

*** Zaradi zatjenja časti** je vložil narodni poslanec Ivo Grisogono iz Dalmacije točko proti uredništvu socialističnih "Radniških Novin". Ivo Grisogono pravi, da je to v njegovem 20letnem narodnem in javnem delu prvi slučaj, da je kdo napadel njegovo osebo in čast in da hoče dati "Radniškim Novinam" pred sodišče priliki, da dokaže svoje trditve.

*** Naše sokolstvo** je v polni meri izvršilo svojo dolžnost povedom koroskega plebiscita. Skrbelo je za varnost naših ljudi na plebiscitnem ozemlju, vedlo pa se je povsod nad vse dostojno in nikdar ni izživalo nasprotnikov, temveč se je samo branilo — vedno z uspehom — ako je bilo napadeno. Ko bi ne bilo na Koroskem teh discipliniranih sokolskih straž, bi bil plebiscit skoraj gotovo sploh onemogočen, ker bi za to poskrbeli tisoči oboroženih volkswerevcev, ki so s svojim terorjem takointako dovolj vplivali na izid glasovanja, tako pa vsaj vsega svojega načrta niso mogli izvršiti.

*** Češkoslovaški legionarji na poti skozi Ljubljano.** Jutri dne 13. t. m. dospel v Trst ameriški parnik "President Grand", ki se na njem vrača v domovino 4700 češkoslovaških legionarjev s štabom generala Češka. V četrtek potujejo transportni vlaki z legionarji skozi Ljubljano na Češko.

*** Naredba o novih draginskih dokladah za državne aktivne in v pokojene državne namestence ter njih sirote,** ki je izšla dne 7. t. m. v "Službenih Novinah" št. 221, stopi v veljavo s 1. oktobrom t. l. in se objavi v celoti v eni prihodnjih števil "Uradnega lista". Z likvidacijo novih draginskih dokladov se je pričelo. Istotako je finančno ministrstvo glasilom "Službenih Novin" z dne 8. t. m. D št. 222, uvažujoč sedanje življenjske razmere na novo uredilo pristojbine in dnevnice glede povračila potnih stroškov državnih namestencev za službena potovanja in selitve. Tudi ta naredba je veljavna od dne 1. oktobra t. l. dalje in jo objavi "Uradni list".

*** Goriški nadškof bo odpoklican.** Tržaška "Edinost" poroča, da bo goriški nadškof dr. Sedej, proti kateremu Italijani že dolgo časa rujejo, v kratkem odstranjen iz Primorja. Imenovan bo baje za kardinala in odpoklican v Rim. Promoveatur ut ammoveatur! Njegov naslednik v Gorici bo zagrizen Italijan ravnatelj centralnega semenišča monsignor Castelliz.

*** Tajništvo "Jadranskega zbora" v Ljubljani** pozivlja vse bivše predsednike in člane Narodnih svetov v zasedenem ozemlju ter vse bivše župane, deželne in državne poslane, da prijavijo nemudoma svoje naslove poslovalnemu odboru "Jadranskega zbora" v Zagrebu, Markov trg št. 6/1. Ker se vsi 11. kongres Jadranskega zbora dne 31. oktobra in 1. novembra t. l. v Beogradu, na katerem se bo razpravljalo o vseh važnih političnih vprašanjih naše zasedene domovine, je nujno potrebno, da se vpošljejo te prijave pravočasno, ker le na ta način bo mogoče poslati pozvanim delegatom pozitivno legitimacijo za udeležbo na kongresu. — Tajništvo "Jadranskega zbora" v Ljubljani, Prazakova ulica št. 3/1.

*** Društvo študentov in profesorov fakultete v Ljubljani** so darovali matiborski odvorniki in notarji znesek 840 K namesto venca na krsto Jurja Karlovarja, za kar izreka društvo darovateljem iskreno zahvalo.

*** Stipendije za bosanske dijake.** Pokrajinska vlada v Sarajevu je za šolsko leto 1920/21 dovolila 360 dijakom iz Bosne in Hercegovine stipendije v znesku 3.506.000 kron.

*** Na mariborski pošti** je nekdo zahteval telefonsko zvezo s številko 72 in 543 v Ljubljani. Ko je bil v celici in čakal na zvezo, zasliši v slušalu ženski glas: "Nummer 543"

meldet sich nicht". Mož se je začudil in rekel: "To bi imelo pomeniti, da se št. 543 ne javi, kaj ne?" Ženski glas je prijazno potrdil pravilnost prevođa in povedal — sedaj slovenščina — da govori št. 72 z Dunajem. Ali se v Mariboru na telefonu toliko nemiško govori, da gospodične kar iz navade že občujejo s strankami nemško, kakor bi se to sniralo za samo ob sebi umevno?

*** Srja mariborskega mestnega so** svela se vsi 13. t. m. ob 17. uri v mestni posvečevalnici s sledečim dnevnim redom: 1.) Osebnostne zadeve, 2.) domovinske, 3.) obrtne, 4.) razno, 5.) slučajnosti.

*** Obrtna šola za deklice** v šolskem zavodu "Vesna" v Mariboru prične s poukom danes 13. t. m.

*** Občinski gospodarski urad** v Mariboru bo izdal izkaznice za preimog, in sicer 20. t. m. za one, ki stanujejo v gradskem predmestju, 21. za notranje mesto in 22. t. m. za Magdalensko predmestje. Upravitelci se morajo izkazati s sladkorimi izkaznicami.

*** Pedivnost.** Iz Maribora nam poročajo: Ko se je včeraj premikal pogrebni spreved zahrbno ustreljenega prednarednika Čuša mimo trgovine Mydli, se je nastavljenec omejenec trdke smejal ter izvivajoče pripomnil, da bi se moralo vse Slovence na ta način spraviti na drugi svet. Naši ljudje so vsled tega izvivanja vdrli v trgovino, pa prišli ter odvleli na policijo.

*** Reševanje stanovanjske bede v Sarajevu.** Stanovanjski urad v Sarajevu je prišel na originalno idejo, kako naj se reši stanovanjska beda; pometal je namreč na ulico rodbine vseh rezervnih oficirjev, ki so bili pozvani v vojno službo. Polkovnik Mihajlović je bil pozvan kakor aktivni oficir v Albanijo, a ko je odšel je policija izgnala na ulico njegovo šoprogo s tremi otroci, češ, da je mož odsoten, a obitelji mora biti pri možu. Medtem pa imajo tisoči Židov svoja luksuzna stanovanja.

*** Avtomobili za vojsko.** Ministrstvo vojn je dobilo iz Francoske deset vagonov prevoznih avtomobilov, ki se porabijo za vojsko.

*** Orožniki - dobrovoljci.** Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo naredbi, ki določa, da se tudi orožnikom dobrovolcem podeli zemljišča, če predložijo potrdilo, da so poljedelci in spričevalo o svojem gmohtnem položaju.

*** Inspekcija dela.** Ministrstvo za socialno politiko je sklenilo, da se teritorij naše države razdeli na 18 inšpekcij dela.

*** Naklonitve ustavljene.** Ministrstvo finanč je odredilo z odlokom Dr. Broj 90.063 z dne 9. julija 1920, da je ustaviti izplačilo naklonitev po zakonih z dne 28. marca 1918. dr. zakonik številka 119. Ker predvideva nova "Uredba o začasnih pomoči invalidom, vdovam in sirotam", ki izide v kratkem, državno pomoč (pokojnino, preskrbo) tudi nekaterim osebam, ki po sedanjem zakonu niso imele te pravice, naj vložijo pri pristojnem občinskem uradu prošnjo za odmero pokojnine vse one osebe, ki jim bo sedaj ustavljena naklonitev ali slišenja, da imajo pravico do državne preskrbe. Po 1. 6. 1920 izplačanje naklonitve bodo odtegnjene prikloni odmere in izplačevanja novih preskrb. Občinski uradi vpošljejo zbrane prošnje pov. za soc. skrb deželni vladi za Slovenijo (invalidski oddelci) v Ljubljani. Istotako je sporočilo ministrstvo za finance, da se ukinejo glasovni odloki Dr. Br. 69742 tega ministrstva podpre za družine mobiliziranih in ujetih vojakov po zakonu z dne 27. 7. 1917, dr. zakonik št. 313. Družine onih vojnih ujetnikov, ki se še niso vrnili, naj vložijo istotako prošnjo za odmero in nakazanje preskrbine.

*** Drinkovičeve pošle.** Vsač dan vlada na poštah večji nered; časopisje se ekspedira v velikanskem neredu, tuji časopis se zadržujejo, a celo domači prihajajo z veliko zamudno! Tako smo dobili n. pr. danes dne 12. oktobra zagrebško "Rilec" od dne 1. septembra 1920! Istotako se pritožujejo beogradski listi, zagrebški in sarajevski, a naj-interesantnejše je, da se deželni te debrote največ demokratiški listi!

*** Hile.** V torek dne 12. t. m. se je poročila gd. Lucija Menčinger, učiteljica v Grabstajnu, z g. Milkom Rainerjem. Bilo srečno!

*** Poroka.** 11. oktobra se je v Mariboru poročil uradnik kufilnice južne železnice Hinko Nevak z gospodično Amalijo Zupanc.

*** Smrt vsled električnega toka.** Desetletni deček Ivan Zaninovič v Šibeniku se je popel na železni drog, da se dotakne električne žice. Kmalu se je dotaknil žice, je padel mrtev na tla — truplo je zgorelo. Tok je bil močan 35.000 voltov.

MILOŠ STIBLER:
Izvozna celina in njeno
izjavo
Beograd, 10. septembra.
Jugoslavija je v srečnem položaju, da more v normalnih prilikah izvoziti ogromne množine kmetijskih pridelkov. Ako pristajemo našim poljaki pridelkom se produkte živinoreje, sadjarstva, vinogradništva in gozdarstva, vemo brez posebnih statističnih podatkov, da bo naš izvoz ogromen. — Toda ta izvoz bi se dal še dosti povečati. Vzemimo samo našo poljedelko produkcijo v najbogatejših delih države, v Slavoniji, Banatu, Bački in Srbiji. V teh plodonosnih krajih se more količina proizvodov še podvojiti in trojiti. Kajti n. pr. Srbija obrabi žita na hektar povprečno 6 do 7 metrekih stebrov, medtem ko se dobi na dosti slabši zemlji na Češkem ali v Nemčiji trikrat več. Isto velja za Slavonijo in Banat. Preprogi da se to izrazi, je za Srbijo priložnost povzročiti pridelke, poljaki pravilno razporediti agrarne in trgovinske politike. Ali se dela pravilna trgovinska politika? Ne dela se!

Za slednje trditve nam razen načrta o "Središnji zadrugi" ni bilo še nobene izjave. Misel izvoznih celin je nastala lahki v deli želje, ko so bile cene žit v izvozu dosti nižje nego na evropskem trgu. Izvozne cene so se vsled tega za poljake pridelke nastavile tako visoko, da je izvoznik mogel vzdržati takratnih tuzemskih žitnih cen računati le z zmanjšanim dobičkom. Zailbož, da je to odločeno v prvi vrsti državnih fiskalnih interes in da ni mogla izvozna celina zabraniti pomanjka žitnih cen na našem trgu. Vključ carini je bilo žito pri nas drago. Nikakor pa se ne bi smelo trditi, da je kmet drago prodajal, ampak visoki dobiček je nekdo drugi vtaknil v žep; kakor je razvidno iz naslednjega.

Vsa naša žitna trgovina se nahaja v rokah privatnih trgovcev, ki večini židovi. Po Srbiji in Vojvodini se nahajajo po nekaterih krajih cele mreže samih židovskih žitnih nakupnih kompanij. Tem trgovcem zelo služi okolnost, da imajo in strednji kmet v Srbiji, Slavoniji in Banatu nima večje in da je vsled tega prišlo vsi pridelka prodati takoj po mlavi. Tu obli se dogaja čelo — in to čisto — da se prodajo žito še pred žetvijo. Ko se prične mlaveti, plačujejo trgovci nekoliko višje cene. To traja samo nekaj časa, na kar cene začnejo padati, češ, da je preveč pridelka. Letos n. pr. v Srbiji začeli trgovci s ceno 150 dinarjev za 100 kg pšenice. Pred par dnevi pa so mi ekonomisti iz krogov NIS, Smederevo itd. pripovedovali, da se tam plačuje kmetom pšenica samo po 80 dinarjev.

Cim pa postane privatna trgovina glavni lastnik celotne naše žetve, začnejo cene rasti. Tudi lani smo videli, da so židovski govorstvos visokost, takrat, ko so židje pokupili žito. Koncem zime je intervenirala država, ker se je vplilo, da doma ni dovolj hrane in je zabranila izvoz. Vendar so v kljub temu ostale cene, ki so bile za več sio odstotkov višje nego v času mlave, ko je žid to blago kupil. Za prihodnjo zimo moramo pričakovati iste trzne razmere, ako pri izvoznih politikah drugega ne bomo videli, nego samo državni fiskalni interes.

Iz tega sledi, da dela privatno trgovstvo — in to je po večini židovsko — v jugoslovanski žitni trgovini prizadeti kmetovalcem ogromno materialno škodo. Naš kmet mora plačevati za vse svoje potrebščine broje, obleko itd. ogromne cene. Svoje pridelke pa mora po zaslugi trgovcev, izvoznikov in nevede državne uprave prodajati po dosti nižjih cenah. Kako se more v takih razmerah naše kmetijstvo razvijati ter pričeti z intenzivnim obdelovanjem zemlji?

Naša izvozna politika se mora torej spremeniti. Cilj ji mora postati identičen z važnimi zaključki razumne agrarne politike. Njena glavna naloga ne sme več biti fiskalni interes ali interes trgovskega stanu, temveč interes kmet-producenit. Izvozna trgovina mora z ozirom na ogromne škodljive posledice privatne trgovine socializirati, to se pravi: Delati z vsemi sredstvi na to, da bo naš kmet-producenit sam izvažal in to potem svojih pridelkih zadrug. V principu naj izvozna carina ostane in naj se določi bas po oni razliki, ki obstoji med tuzemskimi žitnimi cenami in med ceni na svetovnem trgu. Oprečeno pa naj bodo izvozne carine za izvoz kmetijskih pridelkov vse one zadruge, kojih člani so samo kmetovalci in koje izvažajo edino pridelke svojih članov. Tako politika bi pričela novo stave v cel naš izvoz in bi mnogim kmetijskim narodom. Osebito bi voljno vplivala na poboljšanje proizvodnje same ter državi s tem stila višje dohodkov.

Belgarsko prisilno posojilo. Belgarski finančni minister je jaroči obznanju zakonski načrt glede izjave prisiljenega posojila v znesku dveh milijard levov za delno kritje nezaloženih državnih dolgov.

= Pristojbina za protokoliranje. Generalna direkcija posrednih davkov je dostavila razpis vsem sodiščem, da se mora pri protokoliranju plačevati posebna pristojbina za komisionalne in posebna pristojbina za agenturne posle, ker sta to dve različni poslovanji.

= Z žitnega tržišča. Na žitnem trgu je nastala pretečni teden, precejšnja nesigurnost. Kakor so prej forsirali cene, tako se sedaj opaza pomalo nesigurnost v Bački in Banatu. V Subotici je bilo poslednje dni najcenejše tržišče: V Pančevu so cene ostale trdne. V Oseku se je dobivalo dovoljno pšenice, ki je vedno in za vsako ceno našla kupca. Po ostalih vrstah žita je bilo povpraševanje manjše; stara koruza je dosegla ceno 380 K, slabše blago 330 K. Najbolj se je povpraševalo po pokvarjenem žitu, katero kupujejo Nemci iz rajha; potrebujejo ga za produkcijo spirita. Moka nularica je poskočila v cen, zlasti v Zagrebu. Na zagrebški borzi je v soboto dosegla ceno 990 do 1010 K. Nič čudnega ni, da se je izvoznih cen plačevalo za njo 930 do 980 K. Cel teden je bil precej mlačen, a misli se, da bodo cene splošno začele padati.

= S tržišča vsja. Obratuni za pretečni mesec so se uredili na temelju cene 45 K za kilogram. Za tekoči mesec se pričakuje sprememba, ker je vojno ministrstvo pristalo na prošti promet s kožami. Iz inozemstva je prispelo v zadnjem času precej vaches-pilavci, ki se prodajajo po 170 do 180 K kilogram, a bili bi gotovo ceneji, če bi se ne bila raznesla vest o prepovedi prodaje kož.

= Naš ribolov na Jadranu. Pred vojno je bila glavna hrana našega prebivalstva ob Jadranu riba, kateri je ceno silito poskočila. Danes stane kilogram najnavadnejše ribe v Primorju 20 do 40 kron. Ves vojni čas je bil ribolov popolnoma zapuščen in bo treba mnogo časa in mnogo materialnih sredstev, da se ribolov dvigne vsaj na približno višino, na kateri je bil pred vojno.

= Cene usnja v Nemčiji. Kože so se v zadnjem času nekoliko podražile. Sirove kože stoji 13.65 mark do 16.50 mark za funt, telečje 14 mark do 17.20, ovčje kože 7.85 do 9.65 mark. Pri izdelanih kožah ni znatne spremembe, zato je cena tovarniških čevljev poskočila. Dočim je v septembru stal par iz govejega boka 150 do 180 mark, stoji danes 165 do 195 mark, a iz telečjega boka v septembru 190 do 220, a sedaj 200, do 230 mark.

= S tržišča sirov. Sirovi med v satovju 16 do 20 K kilogrami, cejen 30 K, trčen 40 do 50 K; vosek 80 do 100 K kilogram; goveja dlaka 2 do 3 K, goveji repi 40 K kilogrami, konjski 120 K, griva 80 K. Za kosti je živalno povpraševanje; plačujejo se po 60 do 80 kron kilogram.

= Cene stavbnega materiala v Češkoslovaški so zadnje leto znatno narastle, vendar pa ne do one višine, kakor pri nas. Cena opeki je poskočila od 215 na 530 češkoslovaških kron, strečna opeka od 337 na 700 do 800 češkoslov. kron, cement od 26 na 69 do 73 češkoslov. kron, apno od 15 na 34 češkoslov. kron.

= Poljsko tekstilno blago za Jugoslavijo. Sedaj, ko se poljsko-ruska vojna bliža svojem koncu, prihaja v poštev tudi poljska industrija tekstilnega blaga. Nizki kurz poljske marke omogoča konkurenco z italijanskim in češkoslovaškim blagom ter bi na primer meter sukna po poročilu poljskega konzulata stal 300 do 500 kron z vseh stroški. Ni torej izključena možnost trgovske zveze s poljsko tekstilno industrij.

= Cena volni pada. Pretečni teden je na angleškem tržišču padla cena volni za 20 %.

= Pšenica iz Mandžurije. Iz Londona se poroča, da prišle v Anglijo pšenice iz Mandžurije, in sicer prvi transport se je čkom tega meseca, drugi pa meseca novembra.

= Cene kemikalij. Početkom meseca oktobra so bile v Nemčiji za kemikalije naslednje cene za kilogram: boraks 12.5 mark, bromat 34, kamfer 160, kromokisli kali 34, cremen tartari 38, francoska smola 12.5, kalijevnangant 60, litopone 6, glicolova kislina 60, srebrni nitrat 1000, sublimat 95, šelak 160, terpalin 7.50, terpalinovo olje (staniolito) 30 do 32, vinski kamien (kislina) 60, tinktura belila 12 mark.

= Nova steklarstva. Iz Zagreba nam poroča Jopienik 11. oktobra. V prvi hitrosti sledijo se je danes konstituirala Društvo steklarstva d. d. z 8 milijoni glavnice. Sodeluje Prva hrvaška steklarna, Avstrijski Viljem Abel iz Hrasnika in Richard Abel iz St. in pa Društvo steklarna. V bližini Društva je že obstojala tvornica za steklo, ki pa je morala svoje delo prenehati. Nova tvornica bo proizvajala lemo 150 vagonov stekla za šipe, kar odgovarja letni potrebi za skoraj vso državo.

= Mednarodni kongres za brečitev železnicega prometa bo dne 15. t. m. v Parizu. Na kongresu bodo reševali vprašanje o direktnem potnem prometu, o potnikih in o carinskih olajšavah.

= Cena pšenice v Avstriji. Avstrija je prišla v hude krušne kalamite in že drugi teden jedo Avstrijci zopet koruzni kruh. Vzrok leži v tem, da je pričakovani uvoz pšenice izostal, povrhi pa je pasivna resistenca kmetov proti oddaji pšenice po prevzemalni ceni 1000 K za 100 kg popolnomu obrezuspešila državno preskrbo z domačim žitom. Avstrijska pšenica se plačuje danes na Dunaju po 20 do 30 K, ravnotako rž, oves pa po 24 K.

= Madžarski eksport in import. Po uredbi madžarske prehranjevalnega ministra se razpravljajo vsa transportna poverenja in izvoznice v carinsko inozemstvo.

= Produkcija svile. Ministrstvo trgovine in industrije je prejelo uradno poročilo, da imata tovarni svile v Pančevu in Novem Sadu izdelane svile v težini tri tisoč kilogramov. Ministrstvo namerava ustanoviti še eno tovarno svile, in sicer v Turskem Bečju.

= Petrolejske studene na Hrvatskem in sicer v okolici Pakraca, ki so jih nedavno našli, je vzela v eksploatacijo zagrebška Jugoslovanska banka v zvezi z londonskim sindikatom Royal Oil Company.

= Središnja zadruga banka. V Zagrebu je bila osnovana te dni Središnja zadruga banka z glavnico 20 milijonov kron. Osnovali so jo hrvaškoslavonsko gospodarsko društvo v zvezi z nekaterimi velikimi tvrdkami, poseb-

Borze 12. oktobra.

Zagreb: Promet izredno slab. **Deviz:** Berlin 102 do 195.20, Milan 512 do 515, London 450, Newyork 130 do 132, Pariz 870 do 895, Praga 163 do 165, Dunaj 35.85 do 36. **Valute:** dolarji 128 do 129.25, avstrijske krome 38 do 39, rublji 132 do 136, češke krome 170 do 180, funti 460, francoska franki 865, napoleonidori 453 do 459, marke 202 do 204, leji 232 do 238, lire 515.

Effekti:

Banka za Primorje	990	1100
Banka za trg, obrt i. ind.	482	—
Hrvatska eksportna	1590	1600
Banka Bosa na Savi	291	295
Jadranska banka	250	—
Hrv. zemaljska banka	695	700
Narodna banka	810	810
Prva hrv. kreditna	10.50	10.70
Rečka pošta banka	205	205
Srpska banka	400	—
Društvo banka	200	205
Narodna št. industrija	900	950
Špil. k. d. b.	1100	1150
Slavonija	1640	—
Zagr. kreditna banka	—	—
Ljubljanska št. banka	—	—

Beograd. Valute: funti 115 do 116, franki 202 do 225, lire 132 do 134, leji 60 do 60.50, levi 41 do 42, marke 51.50 do 52, avstrijske krome 10 do 10.20, napoleonidori 115 do 116, dolarji 32.50 do 32.70. **Devize:** London 117 do 118, Pariz 210 do 222, Milan 130 do 134, Praga 42 do 42.50, Dunaj 9.30 do 9.35.

Dunaj. Devize: Zagreb 270 do 290, Budimpešta 95 do 105, ogrske žigotane 97 do 107, Praga 460 do 480, poljske marke 135 do 155, novi dinarji 1100 do 1150, marke 549 do 550, leji 569 do 572, levi 415, švicarski franki 52.25 do 52.30, francoski franki 21.25, lire 13.25, funti 10.80, dolarji 310, Romanovski rublji 280.

Effekti:

Avstr. kronski rent	484	—
Avstr. kronski rent	484	—
Ogrska kronski rent	1009	75
Poljski rent	—	—
Kreditni zavod za trg. in indust.	1677	—
Avstrijska banka	298	—
Bankverein	100	—
Narodna š. banka	1609	—
Avstro-Ogrska banka	200	—
Zemljopisna banka	450	—
Društvo banka	1714	—
Alpina-Montana	4970	—
Prva hrv. indust.	9780	—

Praga. Berlin 120.75, New York 77.75, London 283, Pariz 528.5, Milan 324, Beograd 245, Budapest 21, Varšava 26.5, Dunaj 21.5, Zürich 13.50, Bukarešt 147.75.

Berlin. London 67, Pariz 236, Pariz 440, Milan 262, Praga 83, Budimpešta 18.50, Dunaj 24.50.

Zürich, devize: Berlin 925, Newyork 626, London 2187, Pariz 4105, Milan 2485, Praga 790, Beograd 1950, Zagreb 490, Dunaj 225, žigotane 175, Budimpešta 175, Bukarešt 1140.

Vremensko poročilo.
Ljubljana 9/6 po nad morjem

čas	temperatura	vlaga	vetar	vislota	oblačnost
1. okt.	14.0	74.0	10.7	al. sv. vzh.	pol obl.
2. okt.	13.0	73.0	10.4	st. vzh.	pol obl.
3. okt.	12.0	72.0	10.2	st. vzh.	pol obl.

Stena v vodoravni temperaturi normalna 12.2
Vremenska napoved: Lepo hladno vreme.
Solnce vzhaja danes ob 6.14, zahaja ob 6.16.

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 13. okt.: Leonid Andrejev: An-
fisa. (Izven, uradniška predstava.)
Četrtek, 14. okt.: Bernhard Shaw: Pygmalion. A.
Petek, 15. okt.: Milan Ogrizović: Ha-
sanaginica. C.
Sobota, 16. okt.: Bernhard Shaw: Pyg-
malion. D.
Nedelja, 17. okt.: Ivan Cankar: Za na-
rodov blagor. (Izven.)

Ponedeljek, 18. okt.: Milan Ogrizović: Ha-
sanaginica. E.

Opera:

Sreda, 13. okt.: Nedbal: Od bajke do
bajke. B
Četrtek, 14. okt.: Verdi: Rigoletto.
Petek, 15. okt.: Offenbach: Hoff-
mannove pripovedke. D.
Sobota, 16. okt.: Nedbal: Od bajke do
bajke. E.
Nedelja, 17. okt.: Offenbach: Hoff-
mannove pripovedke. (Izven.)
Ponedeljek, 18. okt.: Zaprt.

Po svetu.

× „Šerpa“ zopet moderna. Pa-
riški listi javljajo, da bo letošnje zi-
mo zopet lep detajl ženske toalete in
bo takojinejovana „šerpa“. To pa ne
bo ona nekdanja sramežljiva „šerpa“,
ki je pokrivala ramena, a ni morala
pokrati tudi prsa. Današnja šerpa
se ne nosi več na ramenih, ampak
na bokih. Noši se namesto pasa, ve-
zana z neko nonšalanco, tako da se
nekoliko vleče za damo; ni treba, da

bi bila iz istega blaga kakor obleka.
Lahko je iz kakeršnegakoli blaga, sa-
mo da stoji na vas, kakor da jo je
na vas pihnil veter in kakor da je ko-
maj pripeta na obleko, od rok kakega
mesečnjaka.

× Zanimiva sekta v Parizu. Ne-
davno se je konstituirala v Parizu
skupina ljudi, ki so ustanovili „cer-
kev pozitivistične filozofije“. Imajo
svoje „cerkveno poslopje“, v njem tri
oltarje, posvečene rodbini, domovini
in človečanstvu. V poslopju so po-

stavljeni kipi glasovitih filozofov sta-
rega in novega veka. Sekta šteje ne-
koliko tisoč ljudi.

× Velika železniška nesreča. Eks-
presni vlak Pariz-Nantes je 6 km
pred Maisons Laffitte zadel ob to-
vorni vlak. Kakih 30 oseb je bilo
ubitih in 50 ranjenih.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Auto-

mobili in kolesa
njih deli in oprema
pnevmatika 213 8-2
garaža in delavnica

J. GOREC

Ljubljana

Gospodstva cesta 14
Vegova ulica števil. 8.

Čevlji

tovarne

Peter Krizina & Co

črčič

se prodajajo po znatno znižanih cenah.

Zaloga Ljubljana-Breg

279 9-4

na debelo in drobno.

Jzdelki zajarčeno iz samega najboljšega usnja.

Korespondentinja, izveščana steno-
piska, se takoj sprejme. Plača dobra po
dogovoru. Eventualno cela oskrba v hiši.
Pismene ponudbe na trdnjo JOS. ZIDAR,
Ljubljana, Dunajska cesta 31. 296

Skladišče, majhno in suho, se išče.
Cenjene ponudbe pod „Pla-
dam dobro“ na upravo „Jutra“. 299 2-1

Po zelo znižani ceni nova dvokolesa, plašč, zračnice,
šivalni stroji in vsakovrstni deli, kar-
bidnes svetiljke, gorilci itd.
Sprejemajo se v popravilo dvokolesa
in razni stroji pri BATJELU, Ljub-
ljana, Stari trg št. 28. 225 12-6

Na hrano in stanovanje se sprejme
dijak za-
četnik. Imeti mora lastno posteljo in perilo.
Naslov v upravi „Jutra“. 296 2-2

Okoli 5000 kilogramov
stare pocinkane žice
3 do 4 mm debele
se odda.

Ponudbe pod „Žica“ na uprav-
ništvo „Jutra“. 298 3-1

JOS. ROJINA, Ljubljana
Aleksandrova cesta 3.

Modni atelje za gospode in dame.
Lastna zaloga pristno angleškega blaga.

Tatu že imamo!
Ravnokar je izšla bro-
šura „Tatu že imamo“,
vrlo zanimiv in najboljši
odgovor na klerikalno
brošuro „Primiti tatu“.
Brošura se dobiva po
knjižarnah in trafikah
ter pri kolporterjih, iz-
vod à 3 K. Tudi se lahko
naroča pri upravništvu
„Domovine“ v Ljubljani,
Šodna ulica 6. Poslana
po pošti kot tiskovina
stane knjižica „Tatu že
imamo“ 3 K.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. u. občin-
stvo, da sprejemava nova dela in popravil-
po uspešnih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.
Paristovski čevlji domačega iz-
delka. 214 8-6

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Pšenico, ječam, zob, pasulj,
kukuruz, mast, slanino i sve
ostale zemelj. proizvode te
prženi ječam

(sladnu kavu) nudi izvoznika i
uvoznika trgovina 267 1-6

Milan P. Jovanović,
Mitrovica, Srem.

Export

Import

IMPEKS

Ljubljana, Krekov trg št. 10.

Na najugodnejši nakup na debelo

manufakture, moških oblek,
kolonijalov, strešne lepenke,
bele pločevine itd. 292

Drože.

Drože.

Tovarna za špirit in drože

delniška družba 285 3-2

v Račjem

priporoča svoje izdelke.

Hiša s tremi stanovanji
v Ljubljani 297

se proda za 172.000 kron.

Naslov pove trdnja

T. včar & Svetina, Ljubljana,
Gospodstva cesta št. 6.

Drva meterska in
zagana, trda
in mehka

Oglje

postavljena na dom na debelo in
139 drobno se dobe pri: 10-9
Srebotnjak, Kolodvorska ulica 31.

F. Oražem & Jančar
pleskarja

Ljubljana, Breg št. 6

se priporočata slavnemu občinstvu za vsa
pleskarska dela. 228 10-9

'03 52-10

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški,
ženski in otroški, delovski kakor tudi naj-
finjši vseh vrst po najnižjih dnevnih
cenah se dobijo pri znani trdnji

ALEKSANDER OBLAT,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.
Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Priporočamo

291 2-2

Kolinsko cikorijo

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstna manufaktura

se dobi po najnižjih cenah pri trdnji

112 20-10

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevažanje!

Konkurenčne cene!

Volilni red

za

Ustavotvorno Skupščino

kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Priredil dr. Stefan Šagadin.

Cena 16 K.

241 7

Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani.
Šodna ulica št. 6.

BALKAN

delniška družba za mednarodne transporte.

Brzojavni naslov: Balkansped.

70 9

Ljubljana, Maibor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvenimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

obrestuje hranilne vloge po čistih:

Ustanovljena leta 1881.

3%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst.

Hranilne vloge K 70.000.000.

Tekoči račun.

11 11